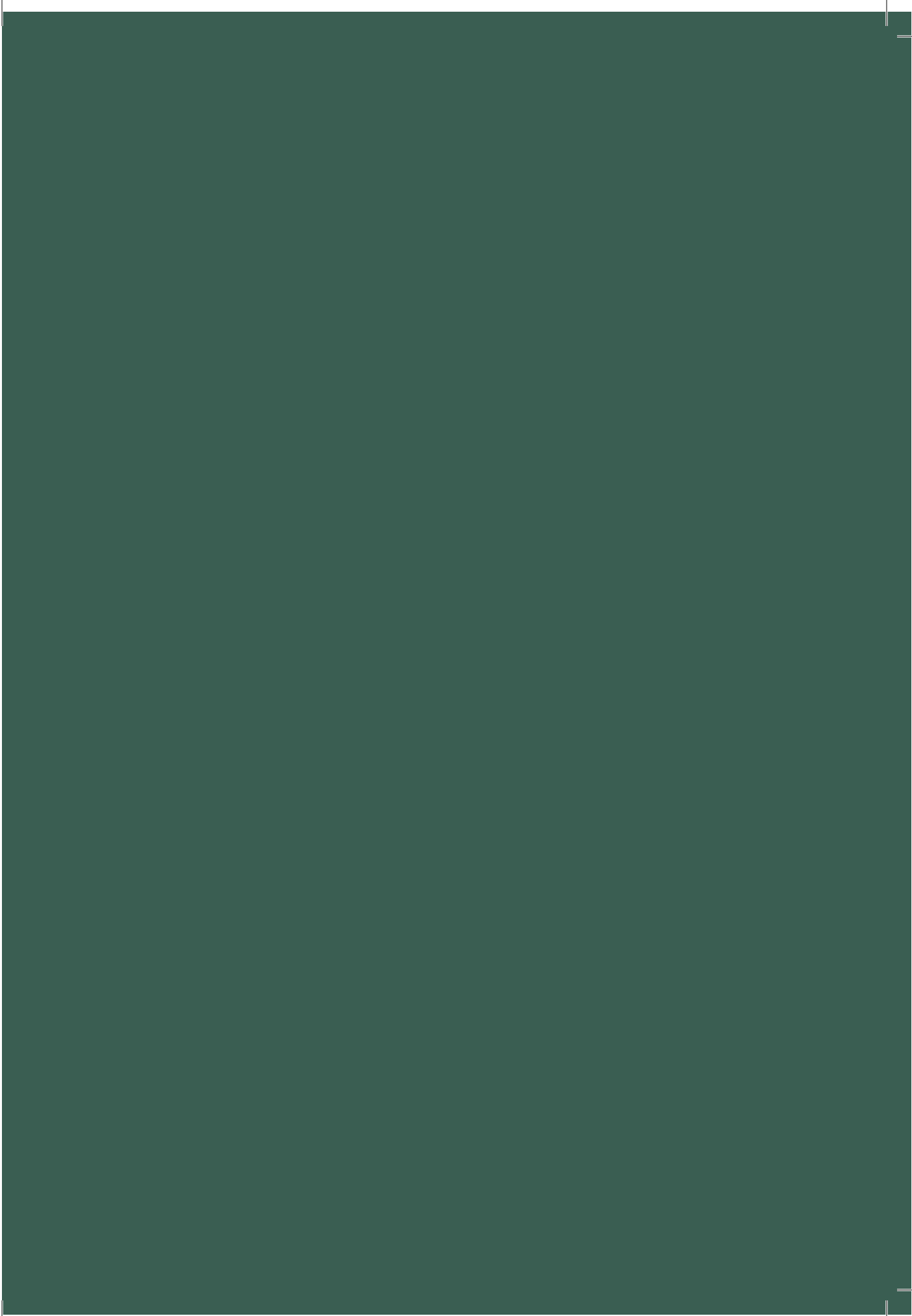

תובנות מחקר שטח

שיפור הניידות והנגישות אשכול בית הכרם

שיפור הניידות והנגישות באשכול בית הכרם

תובנות מחקר שטח

מבוא

“אשכול בית הכרם”, אשר נוסד בשנת 2014, משמש כמנוף ליצירת הזדמנויות כלכליות, סביבתיות וחברתיות חדשות במרחב. באשכול חברות עיריית כרמיאל, המועצות המקומיות בענה, דיר אל אסד, מג'ד אל כרום, נחף, ראמה ומועצה אזורית משגב, המונות יחדיו כ-140,000 תושבים על פני שטח המתפרש על כ-230,480 דונם.

סביבת החיים באשכול מאופיינת בהטרוגניות רבה, במישור הגיאוגרפי, הכלכלי-חברתי והדמוגרפי.

הטרוגניות זו משתקפת בצורכי הניידות והנגישות השונים במרחב. מימוש צרכים אלו תלוי רבות באיגום משאבים באמצעות שיתופי פעולה, לא רק במישור הפורמאלי, אלא גם ברמה הבינאישית בתוך היישובים השונים וביניהם, אתגר המציף בתורו את הצורך לייצור הזדמנויות להיכרות, להגברת הלכידות, יחסי האמון והקרבה בין האוכלוסיות והתושבים במרחב.

במסגרת מחקר זה, זיהינו שש זירות מרכזיות המשפיעות על חווית הניידות והנגישות ומייצגות את האתגרים ואת אזורי ההזדמנות עבור האשכול בבואו לשפר את איכות החיים של תושביו:

מחסור בהנגשת המידע וקושי בסנכרון בין אמצעי התחבורה השונים, לצד הצורך המוגבר בחופש ועצמאות, מוביל לתלות מוגברת ברכב פרטי. סוגיות תחבורה המערערות את תחושת הביטחון האישי, לצד סוגיות הנובעות מקושי באכיפה או היעדר אכיפה מייצרות אילוצי ניידות שונים, בעיקר עבור צעירים וותיקים. סוגיות הנובעות מאתגרי תשתיות וטופוגרפיה ולצידן הזדמנויות בתחום משאבי הקהילה המהווים פוטנציאל שטרם מונף במלואו.

הצלבה בין זירות אלו סייעה לנו לזהות את “מחירי המגורים באשכול”.

בנוסף, היות וסופו של מחקר זה הפגיש אותנו עם "תקופת הקורונה", בחרנו לבחון ולשלב במסמך זה תובנות הנוגעות לאתגרים ולהזדמנויות שהציפה תקופה זו באמצעות הרחבת המחקר לראיונות שהתמקדו בהשפעות התקופה.

התובנות המפורטות בחלק זה של המסמך מבוססות על ראיונות עומק שקיימנו עם גורמים מקצועיים כגון מנהלי תחבורה, מהנדסים ופעילים חברתיים בתחום הניידות, לצד ראיונות עומק, קבוצות דיון, פעילויות ברשתות חברתיות ופעילויות Placemaking שבוצעו עם תושבי האשכול.

תובנות אלו שואפות לשקף בצורה אמפתית את המורכבות אתה מתמודדים תושבי האשכול בתחום הניידות והנגישות ואת השלכותיהן הרחבות על חיי היומיום במרחב.

תובנות אלו באות לידי ביטוי גם באמצעות "הפרסונות", 12 דמויות פיקטיביות מייצגות, המציגות את האתגרים כפי שבאים לידי ביטוי במצבים שונים בחיי היומיום של תושבי האשכול השונים במגוון יישובים, גילאים, רמות הכנסה וכן באמצעות שיקוף החוויה השונה כפי שהיא משתקפת כתלות במגדר.

מטרתן של דמויות אלו היא לשמש ככלי עבודה המאפשר הסתכלות על הסיטואציה מנקודת מבטו של התושב שאת חייו נרצה לשפר.

מתוך התבוננות אמפתית זו, מתוך זיהוי נקודות הזדמנות ומתוך שאלה מתמדת "כיצד נוכל לשפר את חייה של הדמות בסיטואציה זו", ניתן לייצר פתרונות (גדולים או קטנים) אשר יכולים לייצר יחד הבדל משמעותי באיכות החיים הכוללת באשכול.

אנו מקווים כי חומרים אלו יסייעו לכם במשימה חשובה זו.

פעולות מחקריות

המחקר כלל מפגש מיפוי עם צוות הפרויקט ובעלי תפקידים בהנהלת המועצה, 166 שיחות וראיונות עם תושבים ובעלי תפקידים באמצעות כלי מחקר אתנוגרפיים:

פעילויות במרחב, מפגשי אסוציאציות, קבוצות מיקוד ושוטטות בקבוצות פייסבוק וואטסאפ של תושבי האשכול.

ראיונות עומק עם תושבים
ובעלי תפקידים 60

קבוצות מיקוד
Customer Voice Session 8

התרחשויות
Placemaking 6

מפגשי אסוציאציות 5

פעילויות בקבוצות פייסבוק 2

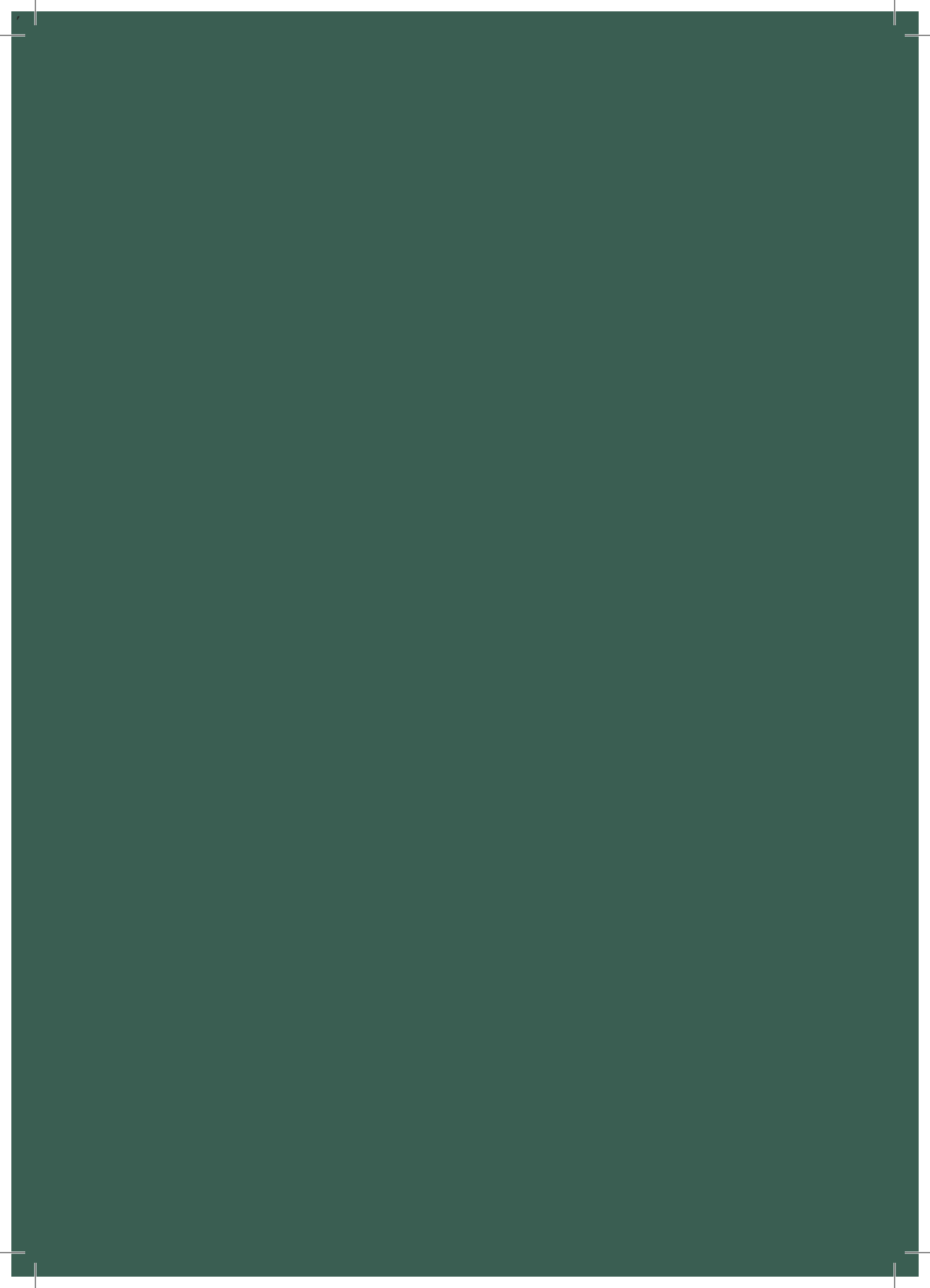
קבוצת וואטסאפ
Cultural Probe 1

גיבוש תובנות

ממצאי מחקר השטח באים לידי ביטוי בתובנות שגיבשנו, המתארות את צרכי התושבים ומורכבויות הניידות והנגישות עמם הם מתמודדים במרחב האשכול תוך התייחסות לפילוח דמוגרפי: צעירים, בוגרים ואזרחים ותיקים

אשכול בית הכרם תובנות רוחביות

מתייחסות לצרכי כלל התושבים
באשכול, ולכלל שכבות הגיל.

ברחבי האשכול מגוון אפשרויות
התניידות בתחב"צ. אוטובוסים
ציבוריים בקווי ברזל, אוטובוסים בקווים
מוזמנים (המכונים שאטלים), ולפני
שנתיים הושקה תחנת רכבת חדשה
בכרמיאל. כל אלו הביאו בשורה חדשה,
כאמצעי נגיש יותר עבור התושבים.

יחד עם זאת, אי העמידה בזמנים,
תדירות נמוכה, חוסר הסנכרון בין
אמצעי התחבורה השונים, המצריך
המתנה ארוכה בין אמצעי אחד לשני,
וכן מקרים בהם אמצעי תחבורה לא
מגיע כלל, מהווים בעיה ויוצרים חוסר
אמון בקרב הנוסעים, עד כדי חוסר
שימוש בתחב"צ.

האופרציה הבעייתית יוצרת חוסר אמון בקרב התושבים

אזורי הזדמנות

תשתיות – סנכרון

“יש חוסר גיאומטרי בין
השירותים לרכוב – לא כדאי לי
כל פהמנוג ראלו, זה אהמנו
כל קעס אהחוג 40 דק אהנשע
שהשעג אהכרג ועד שהיא באה”
גושברג וגיקר

“יש לאטלים וזה נהדר! אבל געלו
שאג יעזו לאהשיר יפה אהסגמק
עלופס, כי כהשע קווי אהנמנפ
אהנפליס באוהן נוכא.”
גושברג וגיקר

מלכוד קווי ההזמנה

תשתית קווי ההזמנה שהוקמה לפני כשנתיים סובלת מליקויים המונעים את ניצול מלוא הפוטנציאל של פלטפורמה זו.

- אם לא הוזמנו תחנות הקודמות לתחנה המוזמנת, הקו המוזמן יקדים לתחנה, ללא ידיעת התושב הממתין, שכתוצאה מכך יפספס את הקו.

- בזמן שמזמיני הקו ממתינים לו בתחנה, הם נוהגים לנסות את מזלם במציאת טרמפים, ולרוב עולים על טרמפ, כך יוצא שהקו שהזמינו מגיע לשווא לתחנה.

אזורי הזדמנות

סנכרון – העלאת מודעות

”כיון אריוס פמוקדן עין מימין נסיעה
אל שמו מן פגמנה פכאלונה באוהן
פיקטיבה כדי להזמין קו לא
יבשעו.”
מוקד משבח

”בגמין לאנחנו מחכים לקו להזמין
אנחנו מנסים לגרום טרמפ. נעלה
אל מה שביצע קודם, בד”כ שבו
יפיה טרמפ.”
גושבה צעירה

לפני שנתיים הושקה תחנת רכבת
בכרמיאל, אשר נותנת היום מענה לכל
תושבי האשכול.

מאז הקמתה לא בוצעו במלואן
התאמות וסנכרונים בין אמצעי
התחב"צ השונים לרכבת כרמיאל,
בזמנים, בתדירות ובמספר מקומות
החנייה בסמוך לתחנה, באופן שיקח
בחשבון את כמות הרכבים הצפויה.
לעיתים חוסר סנכרון זה מוביל
להעדפת שימוש ברכב.

התחבורה
הציבורית אינה
מסונכרנת עם
הרכבת והופכת
את השימוש בה
לפחות יעיל ונוח

אזורי הזדמנות

הנגשת ידע – סנכרון – מהירות וזמינות

“הפסגמאכוג על וכה יוזכג בעיג
חניג קלג - קעס נסעג אוכהג
כרמיאל לא פויגפ חניג, פמלכג
לאחופוד לא פויגפ חניג - חניג
בגמנכ וכהג עכו!”
גושבג מלשג

4

אחת הטענות העיקריות נגד שימוש בתחב"צ, בעיקר בקרב יוממים, היא העובדה שמרגע שנחוץ חילוף בין אמצעי תחבורה שונים (רכבת/קווי אגד/קווי נתיב אקספרס), מספיק "פספוס" קטן של 5 דקות בין אמצעי תחבורה אחד לשני, והדבר עלול לגרור עיכוב של שעה ואף יותר בזמן הנסיעה הכולל.

עיכוב מייגע בזמני הנסיעה בשל פספוס "קונקשיין"

אזור הזדמנות

סנכרון

"אם תסתג אוטובוס או ירכג יג
"עזלה" אק אקחוג בשלג המנה, אא יג
בשלג אחה"צ-ערה, ככאז נאק עזיק"

גושב

אחזקת רכב מקנה עצמאות רבה לבעליה והסובלים העיקריים הם אלו שאין להם רישיון או שלא ניתנת להם האפשרות לנהוג והם תלויים רבות בהסעות ובבני משפחתם לצורך התניידותם.

סובלי התשתיות העיקריים הם מאותגרי נהיגה - נערים, זקנים ובעלי מוגבלויות

אזורי הזדמנות

תשתיות – משאבי קהילה – סנכרון

“במחבורה פריביליטטיבית כאן לא נוגע לנו מענה ומחויבותנו היא שיש לא קיומם ובה הוא עובד לרובנו, מי שסובל באמת הם מאוגרי פנימיים ולדיום וזקנים שמסגירם בטומחה אבא אמא וקרובים.”
גושב וגיק

“עיקר הנוסעים במח”צ הם אלו שחייבים : זקנים, נכים ובני נוער שאין להם עדיין רישיון.”
גושב

תופעות כגון אלימות בכבישים,
עקיפות, נסיעה נגד כיוון התנועה,
נהיגה מהירה ומלאת אגו ועוד מובילות
להימנעות מבוגרים מנהיגה או
צמצום נהיגה, מציפות חשש לביטחון
הטרמפיסטים ומתוך כך מגבירה
תלות. האלימות מובילה לריבוי תאונות
המגבירות עומס על הכביש.

האלימות הגואה בכבישים מובילה לתאונות ויוצרת פחד וחשש

אזורי הזדמנות

הגברת אמון – ביטחון

“אפשר לראות את העולם
במבט אחר, אפשר לראות
במבט אחר את העולם
במבט אחר, אפשר לראות
במבט אחר את העולם.”

נערה

בחברה שבה שימוש ברכב זכה לכינוי "איבר בגופם" של התושבים, "אפילו אם תשתיות התחבורה יהפכו לנגישות וזמינות".

ישנו צורך בחינוך, למידה והכשרה לשימוש באמצעי התחבורה השונים ובמשקים הדיגיטליים, במידה וקיים עניין לצמצם את כמות הרכבים המוחזקים נכון להיום ע"י תושבי האשכול.

היפרדות מהתלות ברכב מחייבת מהלך חינוכי

אזורי הזדמנות

חינוך, בדגש על המחיר הסביבתי – תמריצים

"שם אק רגמק"3 גמאק אלסזג
פעבודפ לש פאנלס, ולזרכוס
פלוניק שלפס, עדיון יופי קלפ
לפגנפ מפרכ - זפ ענין לש
חינק!"
עובד מועצה

"זכב קפ זפ רזלויס, זכב זפ
עלמאוג! אני אופקג אג פעלמאוג
לויס אי זכב מלז, שפ אק אני
נוסעג קו עלמיוס קלבוד."
גולבר

עבור תושבים רבים, הטבע והנוף בשטחי האשכול, הן אחת הסיבות העיקריות למגורים באזור. למרות שמצב הניידות ביישובי האשכול נחוה כרחוק מאידיאלי, תושבים מציינים כי בזמן שסלילת כבישים חדשים פוגעת בטבע אותו הם כל כך אוהבים, היא גם תורמת לתוספת של כלי רכב, שבתורה הופכת את הניידות לקשה אף יותר.

פתרונות תחבורה הפוגעים בטבע נתפסים לרוב כלא רצויים בעיני התושבים

אזור הזדמנות

מינוף האהבה לטבע לרתימה לשימוש בתחב"צ

"אני גרף קרף קשאל ופסבא, כאשכ
סולאס כביש פבאיו לא נקבג ופסבא
נקשע לשוא"
גושבג

"לני שנגייס פיסו יער שאס כדי
לכונג גמנג יכבג ככומאל ופוא
משיער אחג אלערה, גמיד מגעכבג
ומחויבג פחלקה."
גושב

פעמים רבות גם הבחירה בשימוש בתחב"צ מחייבת השלמה באמצעות שימוש ברכב.

תושבי האשכול המתגוררים מחוץ לכרמיאל ורוצים להגיע לערים מרכזיות אחרות, צריכים להגיע באמצעות רכבם לכרמיאל או אחיהוד תוך עמידה בפקקים של כביש 85, בהגיעם לתחנה עליהם למצוא חניה במגרש העמוס ורק אז לעלות על רכבת/אוטובוס בינעירוניים. אופרציה זו הופכת את השימוש בתחב"צ למייגע ולא כדאי ומוביל לשימוש מוגבר ברכב.

במקרים רבים
לא ניתן להסתמך
על התחבורה
הציבורית כאמצעי
תחבורה יחיד,
מה שהופך את
הנסיעה למייגעת

אזורי הזדמנות

תשתיות – סנכרון

"שם כאלו נוסעג בינבג אני
חויבג אנשיע לשם בינבג."
גושבג

"שם אק אנתנו משגמשיש בקווי
פאוטובוס באזור גמיד נכטוק
פקקצב או טומא באחד פכיווניס.
אין דבר כיש לשניע אנקודר
אנקודר בשיומש ככאי גתבוקר אחד
באבד."
גושבג

חוסר מודעות לכל אפשרויות התחב"צ פוגע באופן השימוש בה

תושבים רבים באשכול לא מודעים למגוון אפשרויות התחב"צ באזור מגוריהם. הם רואים את קווי האוטובוס חולפים לידם אבל לא יודעים האם הם רלוונטיים עבורם, בהיעדר כלי הנתפש בעיניהם כנוח ומהימן להבנת האפשרויות. לאחרונה הושק באתר המועצה האזורית משגב ממשק דיגיטלי להזמנת קווים במרחב האשכול, אולם רוב התושבים ממשיכים לפנות למוקד המועצה בטלפון:

1. רבים מהתושבים וביניהם עובדי האשכול, לא מודעים כלל לקיומו של ממשק דיגיטלי המאפשר הזמנת קווים.

2. תושבים שהתנסו בממשק חשו אבודים כאשר היו צריכים לציין את תחנת היעד שלהם בכדי לראות את מסלול הקו. במידה והתחנה לא כתובה במערכת בדיוק כפי שהזין אותה התושב, הקו לא הופיע והכשיל את ביצוע ההזמנה.

אזור הזדמנות

הנגשת ידע – חינוך – מינוף האהבה לטבע

"אפשר להכין לאטליס
באינטרנט?! עזר ואשונר לאני
שומע על זה."
גילי

"פאוטובוס יכול לעבור ליד פריג
של גגולקיס כאן ולא יפיה לפי
מושב כנאל."
עובד מועצה

בעידן הנוכחי גובר הצורך בנסיעה באמצעי תחבורה קטנים ומהירים בניסיון "לנצח את הפקקים". מימוש הפוטנציאל הטמון ב"מיקרו מוביליות" מחייב הקמת תשתית מתאימה לנסיעה המאפשרת נגישות וביטחון לאמצעי התחבורה החדשים.

בהיעדר תשתית מתאימה, מוקמות יוזמות פרטיות בלתי פורמליות אשר נותנות מענה לחלק מתושבי האשכול. במג'ד אל כרום יש את 'טקסי אל-בלד', שלושה קבלנים המציעים שירותי הסעה ברכבים קלים בתוך הישוב או ברכב פרטי מחוץ לישוב, ב"הקפצות", סידורים ומשלוחים. נעזרים בו גם בני נוער, קשישים, עקרות בית שלא נוהגות. בכרמיאל ישנה מגמה גוברת של נסיעה באופניים ובקורקינטים חשמליים שבהעדר הסדרה מספקת, מסכנת לעיתים את הרוכבים, הולכי רגל ונהגים במרחב.

פתרונות MicroMobility עולים מן השטח, וללא סנכרון פורמלי מהווים מטרד וסכנה

אזורי הזדמנות

תשתיות – זמינות – מהירות – חינוך – סנכרון

"פבלד טקסי מאוד מהיר ונוח, פוא
עושה משלוחים של אוכל, דואר
אך אנחנו צריג ולסידורים ואנני לא
מחכה לו יוג מ 10-15 דקוג"
גושב מ'צ' אל כרום

"חבל מאוד שאין כאן גושב של
לביזים פמגאויים לאוקניוס עבור
צ'עורים, וקולנועיוג עבור מבזרוס."
גושב

יוממים רבים ציינו כי העבודה מחוץ
לאשכול וזמני הנסיעה הארוכים
הכרוכים בהגעה אליה הופכים אותם
ל"הורים בשלט רחוק" ומובילים אותם
להסתמכות מרובה על הורים אחרים
בכל הנוגע לניידות של ילדיהם בשעות
בהם אינם זמינים.

הנושא מוביל להתלבטות האם לעבור
לעבוד באזור האשכול, אך המשכורות
הנמוכות באשכול הופכות את העניין
ללא כדאי.

הורות בשלט רחוק

אזורי הזדמנות

תשתיות – נגישות – סנכרון – הסתמכות על

משאבי קהילה

"אני כל הזמן צריכה לפעול
בפרויקט אחריהם כדי לפתור את
שאלותי לחיוב"
גולברג

"פעם נקשרו אלי לפעולות
לפני שני נקשרו בסיוע, עד
לפעולה אחת בחיוב היא כבר
לוחמת."
גולברג

ניידות מאתגרת יותר בקרב נשים

דפוסי הניידות של מרבית הנשים באשכול מושפעים משיקולים אופייניים דומים:

בטחון - נשים בוחרות באמצעי תחבורה כלשהו או נמנעות ממנו על פי מידת הביטחון האישי שהוא מספק להן.

זמינות למשפחה - הרצון להיות זמינה למשפחה משפיע על בחירת מקום העבודה ועל המרחק המתאים לצריכת שירותים.

תרבות - במקרים מסוימים, נשים נדרשות לליווי של בן משפחה בהגעה לשירותים רפואיים וסידורים שונים.

אזורי הזדמנות

אמון וביטחון – נגישות – רתימת משאבי הקהילה

“אני צריכה לקחת ואסוף אג
פולדים משני פולדים בגבול ולשא
כך חייבג אוטו.”
אמא

“אני עובדג במשרד אבל כלפולדים
פיו קטנים עליג גקידו לשח
ופויג משיעף לאיסוף ממשניס.”
אמא

“אסוכן לקחג טומתיס מציווס
כאליוס, מילפי כגר פוטדד
ופלגמשלפ קגז פלפל, כולנו עס
גז פלפל”
עדי

אוכלוסיות שונות נבדלות זו מזו בהגדרת היעילות ההתניידותית שלהן:

צעירים רבים מעדיפים מהירות ואופרציה קלה על חשבון דיוק גיאוגרפי (קו מהיר וישיר שמגיע רק עד פתח היישוב) ובהעדרם מוותרים על הנסיעה בתחב"צ.

תושבים מבוגרים ונשים ערביות מעדיפים ברובם איסוף והגעה מדייקים גיאוגרפית, המאפשרים ניידות מנקודה לנקודה, גם אם הנסיעה אורכת יותר זמן ומלווה בהחלפות (קו ארוך שנכנס לתוך היישוב).

כאשר מדובר על נסיעות ליעדים רחוקים ההעדפה של רובם (צעירים ומבוגרים) היא לקו ארוך מנקודה לנקודה.

קו מהיר וישיר
שמגיע לפתח
היישוב, מול קו
ארוך שנכנס
לתוך היישוב

אזורי הזדמנות

סנכרון – מהירות וזמינות – תשתיות

ניתן לבדוק במחקר משלים מה נחשב "ארוך" ומה נחשב "קצר" עבור התושבים

"יש אוטובוסים, אבל הם עוזרים בל
מקום אחד שני, ככה שנסיעה של שלי
דקוה אוקח שלש ובר"כ האוטובוסים
כאלו עם מעט נוסעים."
גושק צעירה

תובנות לפי תמות מובילות

אכיפה

ביטחון

מידע
וסנכרון

חופש
ועצמאות

מחיר המגורים
באשכול

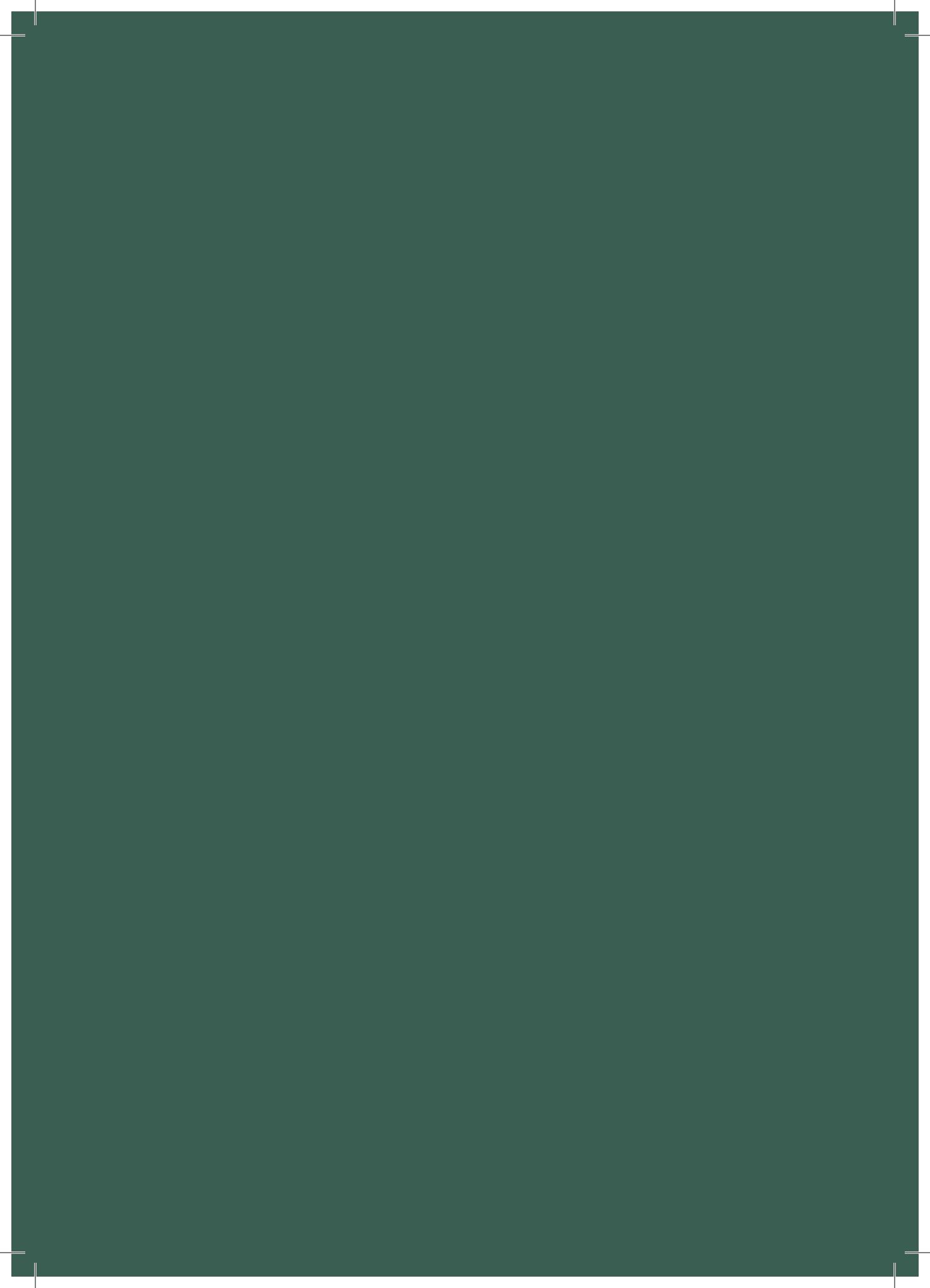
קהילתיות

ימי
הקורונה

טופוגרפיה
ותשתיות

הצורך בביטחון

יכולתו של אדם לחוש בטוח ומוגן
באופני ניידות שונים

כיכר האירוסים בכרמיאל מהווה צומת מרכזית ומנתבת דרכה תנועה רבה של רכבים והולכי רגל. הולכי הרגל החוצים במעברי החציה בסמיכות לכיכר, בשילוב עם תנועה רבה המתנקזת אליה, גורמים לפקקי תנועה. נהגים חסרי סבלנות מסכנים את בטיחות הולכי הרגל.

קשיים בניתוב
תנועת הולכי
רגל ורכבים
בצומת מרכזית
ועמוסה, יוצרת
מפגע בטיחותי
ועומסי תנועה

אזורי הזדמנות

אכיפה – תשתיות

"נוכי עיבוד. עובדים במעבר, גולדה
ממשיכה, אפ מעבר נחציוה פיה
יחוק יוג מפיכר פיה יוג בטוח"
גולדה כרמיאל

בשל החשש לביטחון האישי, נערות רבות ממאנות לעלות על קווי הזמנה ריקים, מחכות לקו הבא או פונות להתניידות באמצעי תחבורה אחר.

נערות נמנעות מעלייה על קווי הזמנה ריקים מנוסעים

אזורי הזדמנות

הגברת אמון – ביטחון

“כשפקו לרשימתנו משיע ייק אני
מחכה לעלות עליו.”
גושק

הורים רבים מתארים את מערך ההסעות לבתי הספר כבעייתי מבחינה בטיחותית. הם מתארים הסעות במצב ירוד, ללא חגורות בטיחות ומעבר לכך, עם נהגים אקראיים ולא אדיביים הם לא חשים ביטחון לשלוח את ילדיהם בהסעות אלו.

בעקבות חשש זה, קמו יוזמות עצמאיות של הורים המבצעים פיקוח זה בעצמם באמצעות שימוש ב"הורה תורן", אך פתרון זה מסייע בעיקר בתחום הדיווח ופחות בתחום המניעה. ישנם הורים הנמנעים משליחת ילדיהם בהסעות ומגבירים את התלות של ילדיהם בהם.

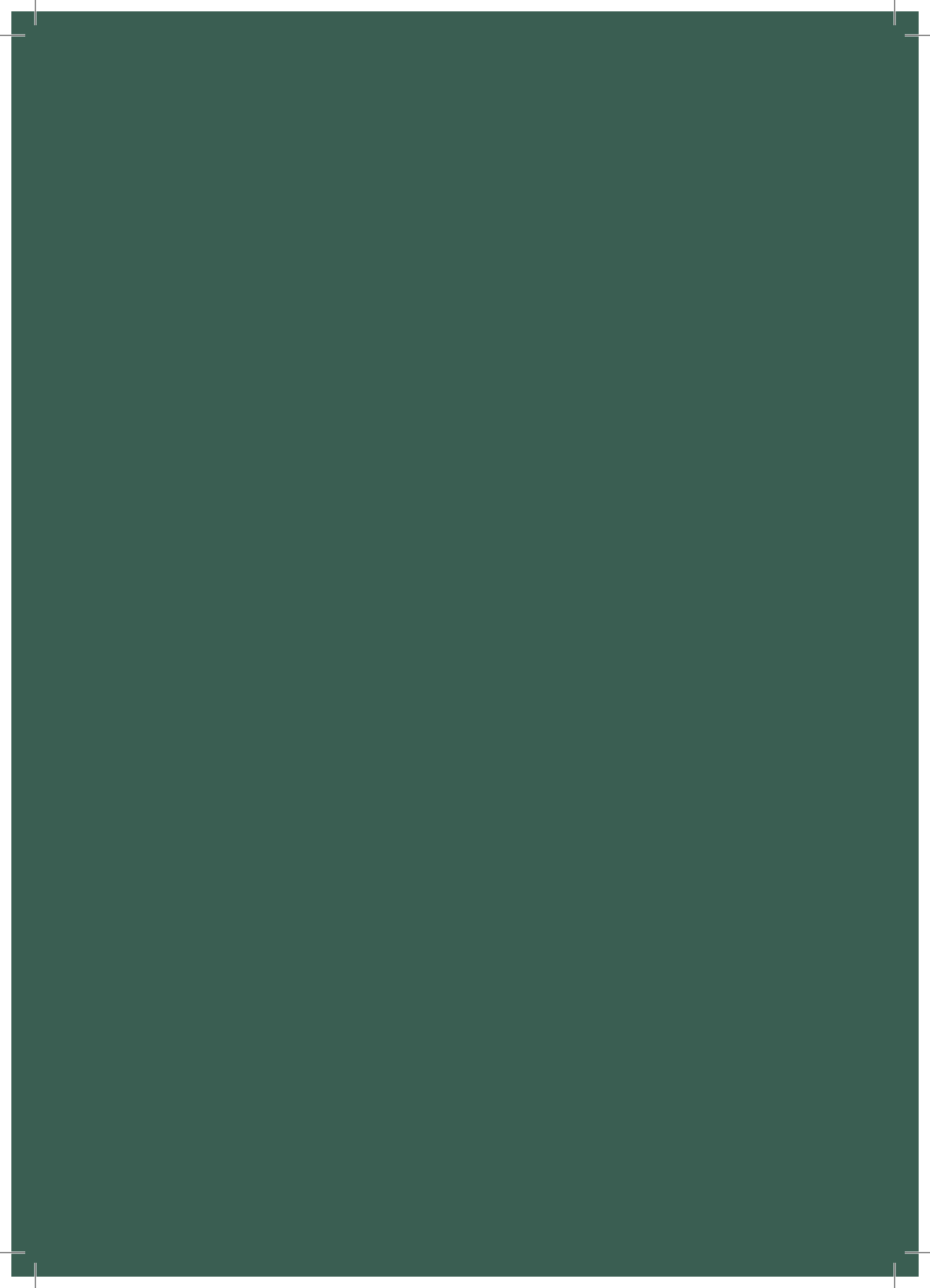
הורים חוששים לביטחונם של ילדיהם הנוסעים במערך ההסעות של בית הספר הסובל מתחזוקה ירודה

אזורי הזדמנות

הגברת ביטחון – אמון

“לפעמים אין מספיק חשובות
בטיחות, כיכב, אפ אני אומר
משלנו לנהג פוא מגעצבן ולפעמים
אפילו מדבר לא יפה”
גושבר

“לפעמים יש ילדים שלא מסגרים
אפ הנדסאים, ולפעמים יש חילוקי
דברים לא נלמדים.”
גושבר

הצורך באניפה

מתן סנקציות על פעולות הפוגעות בנוחות
או בביטחון של יתר התושבים,
בבואם להתנייד ממקום למקום

למרות המרחקים הקצרים ביישוב, התושבים נמנעים מהליכה בשל תנאי דרך שאינם מעודדים "הליכתיות" (walkability), כגון רחובות צרים, רכבים החונים על המדרכות, סוחרים החוסמים את המדרכות בסחורה ומפגעים אחרים. מצב זה מסוכן בעיקר לילדים האדישים לסכנה ובהעדר חלופות תחבורה ואזורי פנאי הולכים על הכביש.

הימנעות מהליכה בשל סביבה מסוכנת להולכי רגל והיעדר אכיפה

אזורי הזדמנות

חינוך – תשתיות – אכיפה

"ג'ה לא מפיוס, ג'ה ככה כפר
לניס וקלסל אלנוג אג ג'ה. פויג
דוכ'ה לפמלס'ה ג'ע'ה ופחוניס
ייקנסו."
ג'שה ווג'ק

"אני מכיר דוכ'ה ג'פיוג אהל אני
דואג אלד'ה, פ'ס נ'ה ג'ע'ה פ'ה.
ג'שה ווג'ק

תושבים רבים נמנעים מהליכה במרחב הציבורי והמתנה בתחנות התחב"צ, היות והמרחב הוא כר פורה לפרובוקציות והתנהגויות לא רצויות של בני נוער, הפוגעות בביטחון האישי של מבוגרים, ילדים קטנים, נערות ונשים. בין היתר, הטרדה של עוברים ושבים וקיום מפגשים והתקהלויות בפתחי בתים של זרים ובמרחבי ביניים כמו גרמי מדרגות וחניות של מוסדות קהילתיים. אלו מהווים מטרד רעש, עישון, ולכלוך, ופוגעים בביטחון האישי של התושבים.

היעדר ביטחון במרחב הציבורי בשל התנהגות פרובוקטיבית של בני נוער

אזורי הזדמנות

הגברת ביטחון – אכיפה – חינוך – תשתיות

”גברוּם אבִיטוּס בִּי בְּצוּרָה לֹא
נְעִימָה כִּלְאִין אַנְשִׁים סְבִיבִי,
וְלֹא בְּרוּר לֹאנִי עוֹמֵד וּמִמְנַפֵּה
לְאוֹטוֹבּוֹס. בְּחֻוּיָה לֹא נְעִימָה”
סטודנטית

”בְּסוֹף הַיּוֹם כִּשְׁפּוֹלָדִים חוֹזְרִים
מִבֵּית סֵפֶה, יֵשׁ גְּבּוּרִים צְעִירִים
לְמַחֲקֵשִׁים חֲבֵרָה וְעוֹשִׂים שׁוֹקוֹן.
נוֹסְעִים בְּלוֹק וְחִזּוֹר עַל בְּכֵיטֵל.”
אֵינִי וְגַם

”בְּהַ מְסִבִּיהֵם לְמִנְטֵם קוֹרֵה בְּעֵינֵי
בְּכֹל: נְאֻפְקִים, מְעִלְשִׁים, מְסַבְּקִים
בְּחֻבּוּרָה עַד 2 בְּלִינָה.”
אֵינִי וְגַם

20

ישנם נהגי אוטובוס הנוהגים בחוסר זהירות כשהם משתמשים בטלפון הנייד תוך כדי נסיעה, לא מציייתים לתמרורים ואף נוסעים בפראות, באופן המאיים על בטיחות הנוסעים. תושבים שחוו נסיעה לא בטוחה מספר פעמים, ימנעו משימוש עתידי בקווי התחב"צ.

תושבים נרתעים
מנסיעה בקווי
התחב"צ אחרי
שחוו נהיגה
פרועה מצד נהגי
האוטובוס

אזורי הזדמנות

אמון – ביטחון – אכיפה

“פיוס אני כבר לא נוסע בגמב”3
בכאל פנפגיוס, עס איק שפפ
נופגיוס אני פלשוס מפקחיד לנסוע
איגפ.”
גולבג

21

כרמיאל פקוקה בשעות הבוקר ואחר הצהריים באזורים לא מרומזרים. נכון להיום, הצבת שוטרים ביעדים פקוקים משפרת משמעותית את זרימת התנועה.

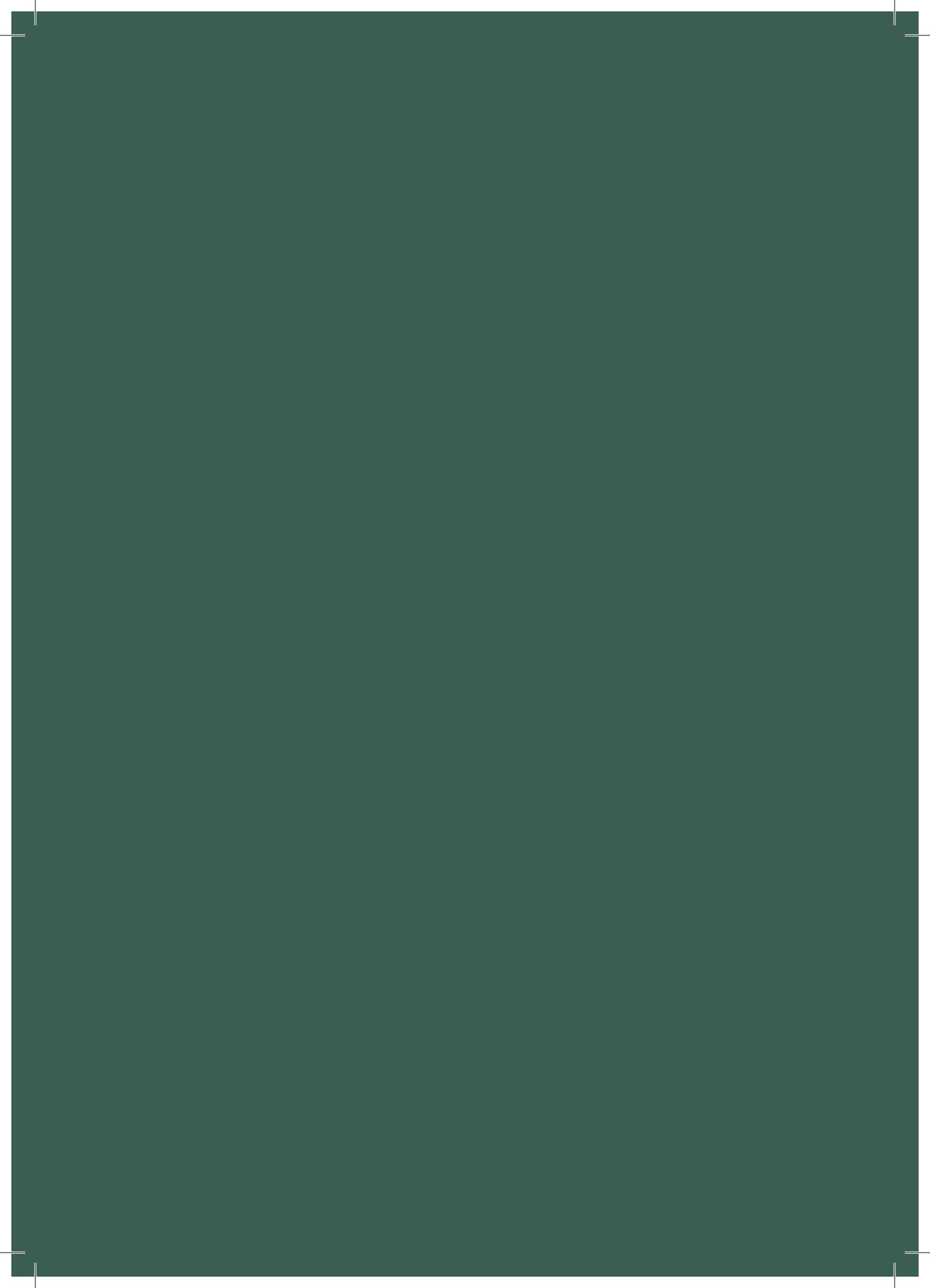
היעדר תשתיות באזורים לא מרומזרים, תורם לעומס התנועתי בעיר

אזורי הזדמנות

תשתיות – אכיפה – תמריצים

“שוטר אחד ברומג פקוקה יכול לחסוך חצי שעה של פקקי וזבזב קורה, כמעט כל יום בכרמיאל. איפה שיש שוטר בגולדה יומג, איפה שלא, בכל עומד. גאמינו איפה עובד.”

גושק

הצורך בחופש ועצמאות

יכולתו של אדם להגיע ממקום למקום
בהתאם ללו"ז שלו,
מבלי להיעזר באדם אחר

צעירים רבים מסתדרים היטב בלי רכב וחלקם אפילו לא מוציאים רשיון עד גיל + 20.

כאשר התחב"צ לא נותנת להם מענה, למשל ביציאה לצירים המרכזיים ולתחנות הרכבת (בכרמיאל או אחיהוד) הם נעזרים בטרמפים ובהקפצות מאבא ואמא.

אך מרגע שהוציאו רשיון ו"התרגלו" לחופש, הם כבר אינם מסוגלים שוב לנסוע בתחב"צ ואף לחשוב על חיים ללא רכב ויימנעו מלנסוע בתחב"צ כמעט בכל מחיר.

מרגע הוצאת הרישיון, צעירים לא מעוניינים יותר להשתמש בתחב"צ

אזורי הזדמנות

חינוך, בדגש על המחיר הסביבתי – תמריצים

"פיוז אנתנו מסגדיו טוב מאוד עפ
טומחיו וגמב"צ - כליפוף רכב
כדור לנו שלא ניסע בגמב"צ יוגי"
נעדי

"אנתנו צעיריו ואנתנו מסגדיו עפ
מה ליש פיוז, אבא מחכיו ארבע
לבו נוניא רישיון נפוש. ברבע
ליפוף לנו רישיון אנתנו כבד לא
נלגמש בגמב"צ זה בטוח."
נעדי

הטופוגרפיה המגוונת בכרמיאל
והסביבה והיעדר תשתית של שבילי
אופניים, פוגעת בתרבות הרכיבה
באזור. רוכבים לא מיומנים נאלצים
לרכב בכביש תוך סיכון חייהם או לרכב
על המדרכה ולהסתכן בקבלת קנסות
או הערות מצד הולכי רגל.

שימוש
באופניים
לצורכי נידות
לא מתאפשר,
בשל היעדר
שבילי אופניים
ואכיפת רכיבה
על המדרכה

אזורי הזדמנות

תשתיות – חינוך

”גולש יחלום לעמוס אם לרכב
על אופניים לעבודתו כשהוא משיג
מיוזם וגשול קול רכיבה קולנוע
קולנוע”
מדריך רכיבה

”הכבישים הם מאוד מסוכנים ויש
לא חכם לרכב בהם אם אגף חפץ
חיים. הפעולה היא ללמד שמקין אג
הסכנה הנסועה על הכביש והחור
אנסוע על המדרכה, ייקנס מיד.”
מדריך רכיבה

בני נוער רבים במשגב מתניידים
בטרמפים כדי לייעל את זמנם ולהשיג
עצמאות יחסית שאינה מחייבת תלות
באף אחד. הם מעדיפים אותם על פני
שימוש בתחב"צ הגוזלת מהם זמני
המתנה ממושכים. הם עושים זאת על
אף הפחד המלווה את אי הנעימות
שבטרמפים (בעיקר בקרב הבנות).

בכדי לענות על סוגיית הביטחון,
מעדיפים הטרמפיסטים הצעירים
לעלות לרכב עם אדם אותו הם מזהים
כתושב משגב.

למרות החשש
לביטחונם,
צעירים רבים
מתניידים
בטרמפים כדי
לחסוך בזמן
ולהימנע מתלות
בהורים

אזורי הזדמנות

זמינות – אמון – ביטחון – רתימת משאבי

הקהילה

“לא נעים לנו להקפיד אג פרוויס
לכל סיבה. גדלנו על טרמפים
וזה נוח וזמין לנו, ארוג פסקנה
לכרוכה בכך.”

נערה

בהיעדר זמינות ויעילות של תחב"צ,
קשישים רבים נשארים לבד בביתם
ומוותרים על פעילויות שונות כגון:
הצגות תיאטרון, קונצרטים, הרצאות
וביקורים אצל חברים ביישובים
השונים. ההחלטה להישאר בבית
גוברת כשזה נוגע לנסיעות למרחקים
ארוכים ובשעות הערב, בשל החשש
מנהיגה בשעות החשיכה.

התושבים
הוותיקים מוותרים
על מגוון פעילויות
באשכול, על אף
שהם מחזיקים
ברכב, מתוך חשש
מנהיגה בתנאים
המאתגרים אותם

אזורי הזדמנות

זמינות – אמון – ביטחון – רתימת משאבי

הקהילה

“פייג רוצה לנסוע לפריזאוג בערב
אבל אני מווגב כי אני לא רוצה
לנפוש בחולק”
גולבר וגיק

“עצרו לנו לשמור על פריזאוג שלנו
כי לאט לאט שומים אק אפסג
יגב קביג”
גולבר וגיק

רובם המכריע של וותיקי משגב מתקשים להגיע ברגל לתחנות התחב"צ, בעיקר בישובים עם טופוגרפיה בעייתית. התחנות מעטות ומרוחקות.

אתגרי הגיל מגבירים את הקושי בהתניידות

אזורי הזדמנות

נגישות – תשתיות – רתימת משאבי הקהילה

“פויג רוצה לנסוע לפרזאוג בערב
אבל אני מווגב כי אני לא רוצה
לנפוש בחולק.”
גושבג וגיקה

“לאט לאט גומאים לך אפסגזר
יגע קביג”
גושבג וגיקה

גם כאשר השימוש ברכבים מועט, לא נוטים לוותר על רכב שני, מאחר ולא מוצאים מענה חלופי מספק המשרת את הצורך בחופש ועצמאות.

תושבים רבים העלו רעיון של שימוש ב"תחבורה שיתופית" או ב"צי רכב", בדומה למקובל בקיבוצים כאלטרנטיבה לשימוש בשני רכבים, אך בפועל לא מצליחים לקדם יוזמות בנושא, בעיקר בשל חשש "להיתקע" ללא רכב כאשר יזדקקו לו.

פעיל חברתי שיתף שניסה לקדם רעיון של תחבורה שיתופית שתופעל על ידי תושבי משגב הפנסיונרים אשר יוכלו להציע מסלולים קבועים ומשתנים, אך גילה שהמוטיבציה של הפנסיונרים להשתתף במיזם נמוכה.

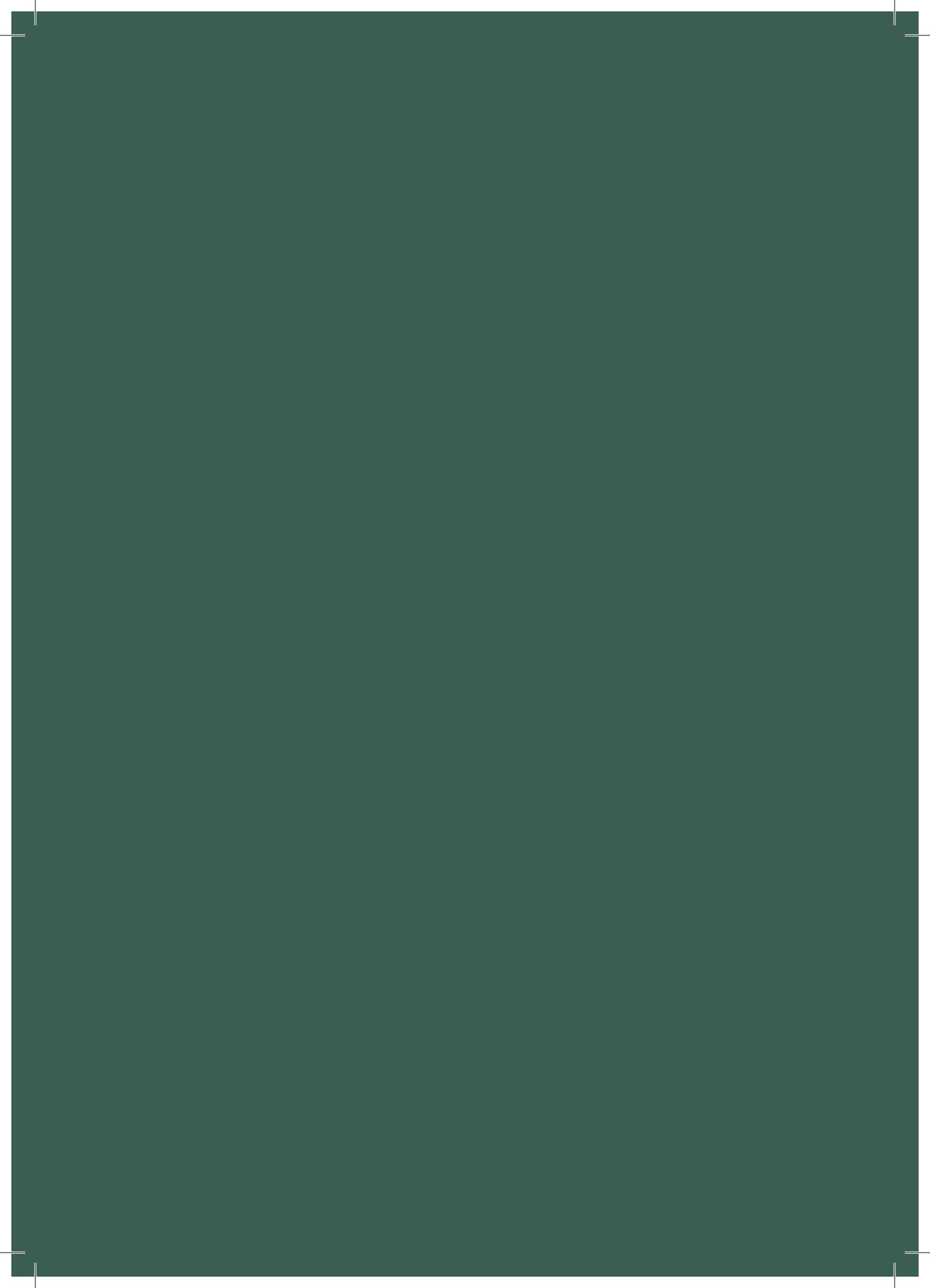
למרות הרצון לשמור על הסביבה ועל התקציב המשפחתי, משפחות רבות נוטות להחזיק שני רכבים

אזורי הזדמנות

חינוך – רתימת משאבי הקהילה – תמריצים

"ניסינו לקדם גמבוה ליעוץ
למעשה אז ידו פנסיונרים, אבל
פס לא הביעו רצון להשגת המיזם
ולכן זה נכשל."
גושב ופעיל חברתי

"פויגן רוזה שיופיה לנו צי רכב כמו
בקירוב, אבל רק בגמבו שיופיה לי
רכב בכל זמן שארצה אוגו, ואני
חושש לשיעור לא יואו."
גושב

הצורך במידע וסנכרון

היכולת להבין את מגוון אפשרויות הניידות
הזמינות והיכולת לתעדף אותן
מבחינת נוחות, זמינות ונגישות
במינימום מאמץ ואיבוד זמן

הסדרים עם משרד התחבורה הפועלים על פי הקצאת קילומטרים ושעות מספקים שירות חלקי לאזרח, לעיתים בכיוון נסיעה אחד בלבד, בעוד שבכיוון השני נוסעים בסטטוס "לא בשירות".

תושבים חשים
תסכול כאשר
הם רוצים לעלות
על קו הנוסע
ליעדם,
אך הוא מופיע
עם סטטוס "לא
בשירות"

אזורי הזדמנות

מידע

"הגשאל הסדרים עם משרד התחבורה
הפועלים על פי הקצאת קילומטרים ושעות
מספקים שירות חלקי לאזרח, לעיתים
בכיוון נסיעה אחד בלבד, בעוד שבכיוון
השני נוסעים בסטטוס "לא בשירות".
עובד מועצה

"קו הנוסע מכרמאל אשאל אל אוסל
בהפוק נוסעים-מוריד אוגם בגמנוג
ומורי לכרמאל עם סטטוס "לא
בשירות". אדם המעוניין להגיע
לכרמאל רואה אג פאוטובוס אך
לא יכול לעלות עליו. מצב אבסורדי
לחלוטין."
עובד מועצה

תושבי האשכול לא חשופים מספיק
לשירותים המוצעים בישובים השונים
במרחב ולא יודעים דרך איזה ממשק
יוכלו להיחשף לשירותים אלו. לו
היו יודעים, ייתכן והיו יכולים לבחור
בחלופה קרובה שהניידות אליה נוחה
יותר.

צריכת שירותים
בישובים
מרוחקים
הנובעת
מחוסר מודעות
לשירותים
דומים בישובים
שכנים

אזורי הזדמנות

מידע סנכרון – שיתוף פעולה בין ישובים

“חשוב לגושבי המשלה יוכלו לצרוק
לידוגים בכרמיאל וגושבי כרמיאל
יוכלו לצרוק לידוגים במשלה. פיוס
זה לא קורה וזה יכול להיות רעיון
נבדק.”
גושבי

קבוצות וואטסאפ טרמפים נותנות מענה חלקי לצרכי התושבים

רבים מתושבי משגב מוצאים פתרון לבעיית התחבורה ע"י שימוש בקבוצות וואטסאפ טרמפים לא פורמליות, שמסייעות לתושבים להתנייד. נותני הטרמפים נוטים לכתוב בקבוצה כשהם נוסעים ליעדים רחוקים ומבקשי הטרמפים עושים זאת ע"פ רוב כשהם רוצים להגיע ליעדים קרובים.

כך למעשה נוצר מצב שליעדים בתוך האשכול טרמפיסטים מקבלים מענה מהיר יותר כאשר הם עומדים בכניסה לישוב ולא ממתינים לתגובה בוואטסאפ.

הקושי עולה בשלושה מקרים עיקריים:

1. מרבית הטרמפים מסונכרנים עם זמני היציאה והחזרה לעבודה, **באמצע היום ישנו היצע טרמפים מוגבל.**

2. אדם המנסה להשיג טרמפ משני יעדים שונים במרחב האשכול, כאשר אף אחד מהם הוא לא ישוב מגוריו ולכן אינו נוכח בקבוצות הוואטסאפ שלהם.

3. יכולת מוגבלת לעקוב אחר המתרחש בקבוצות לעיתים יוצרת "פספוס" בהתאמה בין מציע טרמפ למבקש טרמפ.

אזורי הזדמנות

הגברת מודעות – סנכרון

“כולנו נמצאים בקבוצת וואטסאפ
של טרמקים של פישוב שלנו,
אבל כשאנו רוצים להגנייד בין
שני פישובים שאז אחד מהם אינו
פישוב שלנו, אנחנו רק יכולים לעמוד
בביש ולחכו ליעצורו.”

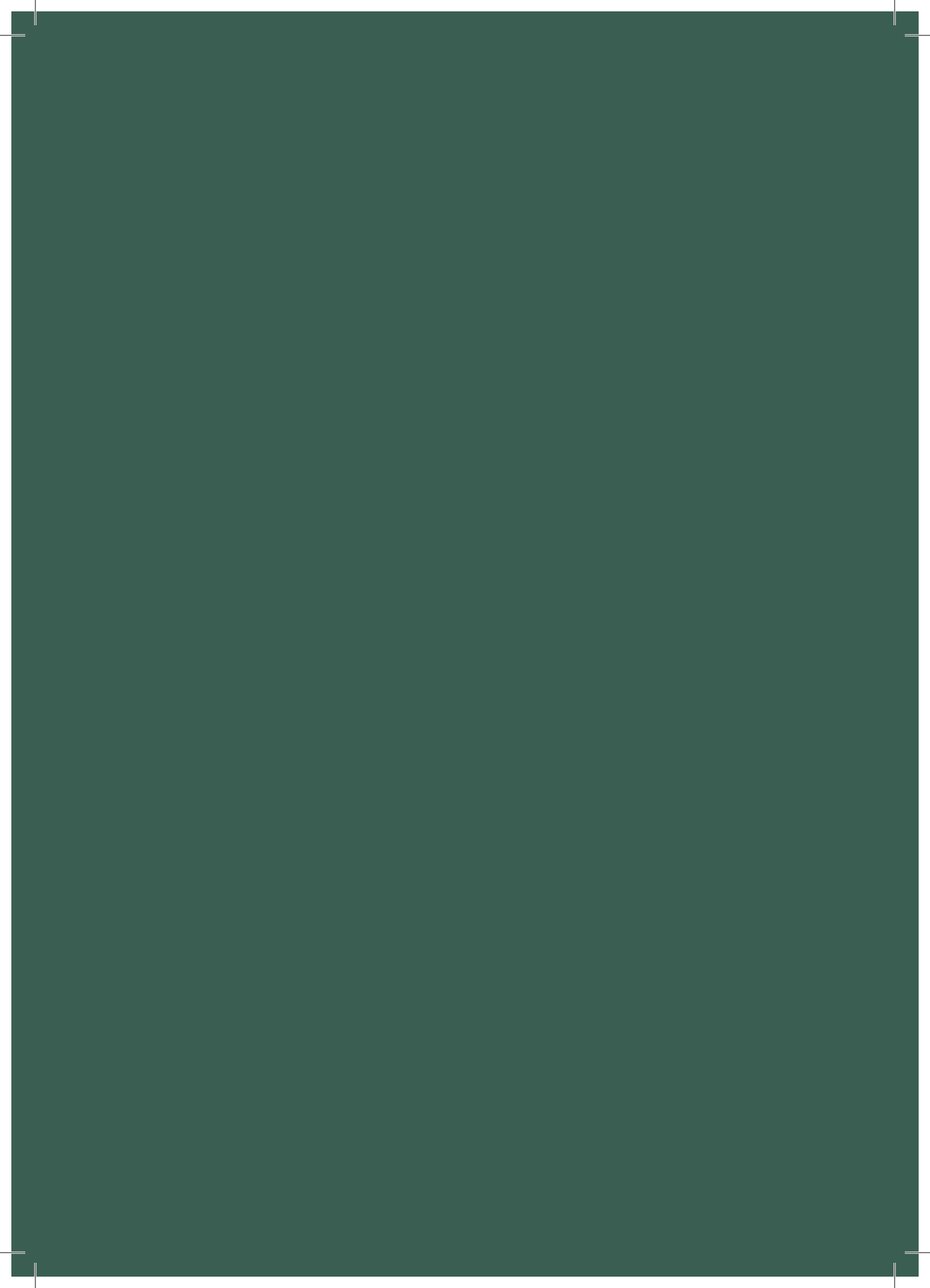
יעי

“דווקא לנסיעה רחוקה אנשים יוגע
בגביס ואז זה חוג ראוניטי.”

יעי

“אני נוסע רק בטרמקים שיש
בקבוצת וואטסאפ, יש לעזר
מגל שיש עם קבוצת וואטסאפ
קשה מאוד לעצור טרמקים.”

יעי

קהילתיות

השייכות של אדם לקבוצה מסוימת
והיכולת שלו להיעזר בה ולתרום לה

בדרכם לסידורים בישובים השונים, הורים רבים נרתמים למערך הסעות הורי במתכונת Carpooling, לאיסוף והורדת חברי ילדיהם, תוך הישענות על שימוש בקבוצות הוואטסאפ לשם כך.

ניידות של צעירים מיישובי משגב תלויה במידה רבה בשיתוף פעולה בין כל ההורים במועצה

אזורי הזדמנות

ידע – סנכרון

“כלאני נוסעג אסידור בישוב
“מיכיל” כמו יקבג אני שולחג
פודעג בקבוצג טימאקיס.”
גושג

“רוב פפוריס קבג מנסים לעלוג
ועלשים Carpooling בדוק
אסידורים בישובים מסביב, וזג
נפדג.”
גושג

המגמה של עזיבה בקרב צעירים
ערבים מתונה יותר מזו הקיימת
ביישובים היהודים, היות והיא עדיין
מקובלת פחות מבחינה תרבותית.
ולצעירים בישובים הערביים ישנו חלק
משמעותי במערך התמיכה בהורים
ובסבים לעת זקנה, בין היתר בכל
הקשור בניידות.

התמיכה המשפחתית במבוגרים מהווה חלק מתרבות הכפר

אזורי הזדמנות

מידע – סנכרון – רתימת משאבי הקהילה

“אזכאנו בכחך פאבואשיוס לא
חולשיוס כיצד יגניידו אלג יקנה.
בכחך ריוס פלדקיוס אין עזיבה אלג
יקנה, פדור פזעיו נלאאי לגמוק
בפדוריוס בסבגג וקסביוס.”

גושק

ביישובים הערביים קיימת תפיסה שיתופית חמולתית של בעלות על רכב (last in - first out). מכוניות של כל המשפחות הגרעיניות חונות בחניה טורית, ולכולם יש מפתחות. מי שזקוק לרכב מוציא את הרכב הקרוב ביותר ליציאה. האוכלוסייה המבוגרת נסמכת על "הקפצות" על ידי בני משפחה.

הרכב כמשאב משפחתי

אזורי הזדמנות

רתימת משאבי הקהילה

"יש לנו רכב אחד בביג אשג
אזרח אונג אעבוד או פה
לאוניברסיטה. כלשני בני משפחה
צריכים אג פרכה אחד מקפול אג
פישני אן לפוא צריק אפשיד."
גילה

"אני לא קונה רכב, כדי לפקניס
שלי לא יריבו עליו. אפ אני צריכה
פסדפ אני מקלג מאח פכאוג
שלו."
גושבג וגקפ

ההזדקקות של התושבים הוותיקים לטרמפים גורמת לתחושות קשות של פגיעה בכבודם, ביישובי משגב המאופיינים כישובים לא גדולים בהם כולם מכירים את כולם.

הם חשים אי נעימות לבקש עזרה בקבוצת הוואטסאפ או להמתין לטרמפים ולהיעזר באחרים, ולעיתים יעדיפו להימנע מנסיעה על פני שימוש בחלופות אלו.

חלופת הטרמפים נתפשת בעיני וותיקים רבים כ"מביכה" ולא "תואמת לגילם"

אזורי הזדמנות

חינוך – רתימת משאבי הקהילה

"אני לא שמחה להפסיק אנשים שצרכים אסוף אג ולדיפס ושם אוג על פדיק" גישה וגיקה

"לאדם המבוגר יש אג פכבוד פלצמי שלו. אנחנו רוצים להיות אדונים לעצמאוג שלנו" גישה וגיקה

פיזוריות ישובי משגב והתלות שלהם אחד בשני, יוצרת בעיה תחבורתית קשה

רבים מתושבי האשכול צורכים שירותים מתוך היצע הרשות, למרות שהיו יכולים לצרוך שירותים באופן נוח יותר על סמך מיקום גאוגרפי.

שני גורמים מעודדים אותם לכך:

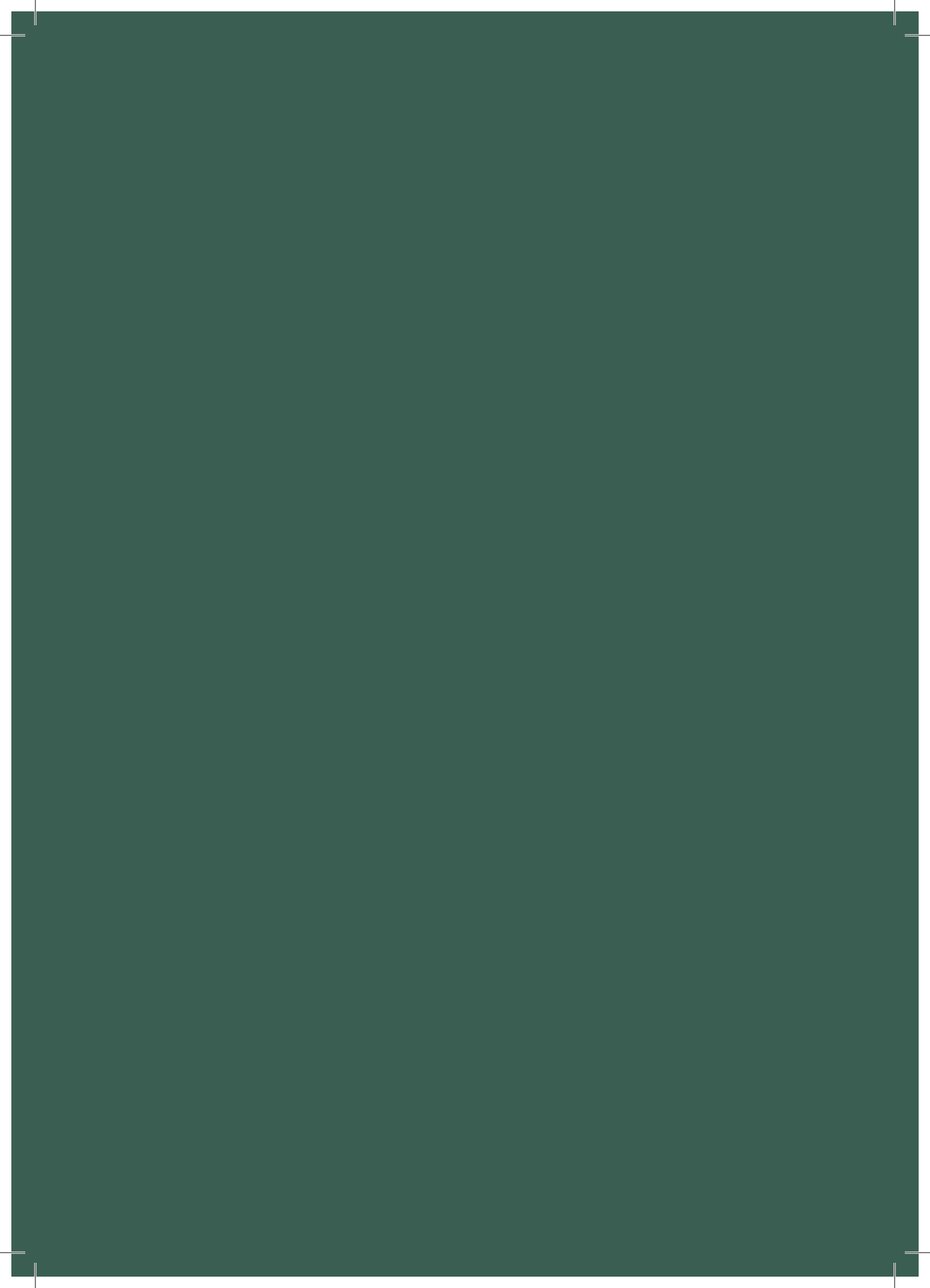
1. התלות של תושבי האשכול בשייכות המוניציפלית שלהם דורשת מהם נסיעה ארוכה לישובים בהם מרוכזים מגוון שירותים רחב יותר לאזרח, במיוחד בשעות עומס ופקקים.
2. ילדי מורן לומדים ברקפת למרות שקרובים גאוגרפית יותר לכרמיאל, ואילו תושבי תובל צורכים את השירותים שלהם במשגב, למרות ששירותי טיפת חלב במג'דל כרום קרובים אליהם יותר.

אזורי הזדמנות

סנכרון – שיתוף פעולה בין יישובי האשכול

“מועצת משגב היא פאקא ופאמא
 לאנו, אס אני צריכה להשיגין לאטל
 אני מקליג למוקד של משגב ולא
 של כרמיאל. אנתנו לייכיס למועצה
 וג'קידה לדאוש לנו.”
 גישה

“אמפוג יבוג בגולא פולכוג
 אסיקג חלה במשגב, אמרוג
 לשינוגי סיקג חלה במש'דל כרום
 קדוקיס אליפס יוגי.”
 גישה

מחיר המגורים באשכול

מחירים במונחי זמן, כסף, קידום מקצועי,
שמירה על קשרי משפחה וקשרים חברתיים

תושבים רבים מציינים שזמינות התחב"צ מקשה על תחזוק הקשר עם ילדים\הורים שעזבו את האשכול ועם משפחה מורחבת וחברים שאינם מתגוררים באשכול.

העדר תחב"צ בשבת מונעת מילדים לבוא לבקר את הוריהם, והעייפות המצטברת מנסיעות רבות בכבישים במהלך השבוע מקשות על יוממים לבקר משפחתם המורחבת בסופי שבוע.

זמינות התחב"צ מקשה על תחזוקת הקשר המשפחתי וקשרי חברות

אזורי הזדמנות

למידה מתקדימי יישובים אחרים בארץ –

הסתמכות על משאבי קהילה – סנכרון

"יש לי קן חייל וכן סטודנט, בשאל
שאלין גמח"צ בשלבג ופס לא וזכיר
לפגקע כל הסוכל, אז פס באוי
קקולי קעס בחודל."
גושבג

"בשאל לשאנתנו כ"כ פוקה על
פכבוליס כל פלכוד, בסוכ"ל אין
אנו כח, בעזקר לא ארדג דרומה, מה
לנך גע זכ בעזקר פקלחויס על
פמלפחה פמורחבג."
גושבג

מבני הציבור במשגב לא נותנים היום מענה מספק לצרכי הפנאי של תושבי האזור.

מאחר וברוב הישובים מועדון רב תכליתי אחד, נוצרת "מלחמה" מצד התושבים על הזמנים לשימוש במועדון. הצורך בתיאום מראש ובתעדוף הבקשות השונות, מונע קיומים של מפגשים ספונטניים וגורם לרבים מהתושבים לקחת חלק בפעילויות בישובים אחרים ואף לוותר ולהישאר בבית.

מחסור בחללים
ציבוריים
המיועדים לפנאי
וריכוזם ביישובים
מסוימים,
מגביר את תלות
התושבים באמצעי
התחבורה השונים

אזורי הזדמנות

תשתיות – הסתמכות על משאבי קהילה – סנכרון

"פויג' רוצה שהפולד לא יעלה על
האופניו או שילך בגלל לחושים,
הבעיה היא שאין מספיק מקנים
ציבוריים ביישוב, שיכולים לגג
לחבר'ה צעירים מענה."
גולבר

קיימות שתי גישות להזדקנות התושבים הוותיקים באזור. מצד אחד, חיי הקהילה מקלים על הבדידות. מהצד השני, תושבי משגב הוותיקים המתגוררים בישובים המרוחקים, בהם אין שירותי פנאי, קופ"ח וכו', תלויים ברכבם והדבר מקשה עליהם ככל שמצבם הגופני מתדרדר. הם חוששים כי ביום בו יותרו על ניידות ברכב, אופי החיים יגרום להם להרגיש בודדים יותר, והם יצטרכו להעתיק את מגוריהם קרוב יותר לשירותים הדרושים להם.

תושבי משגב הוותיקים חוששים שיאלצו להעתיק את מקום מגוריהם, בשל קושי להגיע לשירותים מפאת מצבם הגופני

אזורי הזדמנות

תשתיות – נגישות – רתימת משאבי הקהילה

"היגע לא נוכח אנפוש ברובה,
נרצה לעבור לאזור שבו שירותים
יפיו לנו מיניק ולא צורך ברובה.
פלוואי ופיה דיור מושן באזור
מרכזי ונגיש במשגב."
גולברג וגיק

"גישול פלסוליו במשגב מוכן לשלם
אם המחיר ולעבור לאזור מרכזי
יגד כמו יק"ג"
גולברג וגיק

ישנם מקרים רבים בהם הורים נמנעים מלאסוף ילדיהם מחברים בשעת לילה מאוחרת, ובהעדר תחב"צ זמינה עד הבית, הישארות לישון אצל חברים לעיתים קרובות הינה מקובלת בקרב הורי ישובי משגב.

היעדר תחב"צ
זמינה בשעות
הלילה הופכת
שינה אצל
חברים לפתרון
רווח מאוד

אזורי הזדמנות

תשתיות – רתימת משאבי הקהילה

"אם פלסדפ כבר מאוחרת ופפדוים
לא רוצים לבוא לקתג אג פקן
לרפס, גפ אגוסימוי לישאוי
אישון כאן. אנתנו אבינוי לשיפ חלק
מאשוי המשגב."
גושבג

"בשאלו שבאילופ מסוכן לעצורי כאן
טומתיים, כל פודפ מקין לרפבג
לשו יכול ברשע לרפוק אמסיבג
תיש'מוג אחר גדולפ"
גושבג

באופן רשמי ישנה תחב"צ ליישובי משגב, אך היא אינה יעילה כאשר החיילים צריכים לחזור הביתה. התוצאה היא שההורים נאלצים לנסוע לאסוף את החיילים או להזמין להם מוניות הכרוכות בהוצאה כספית ניכרת.

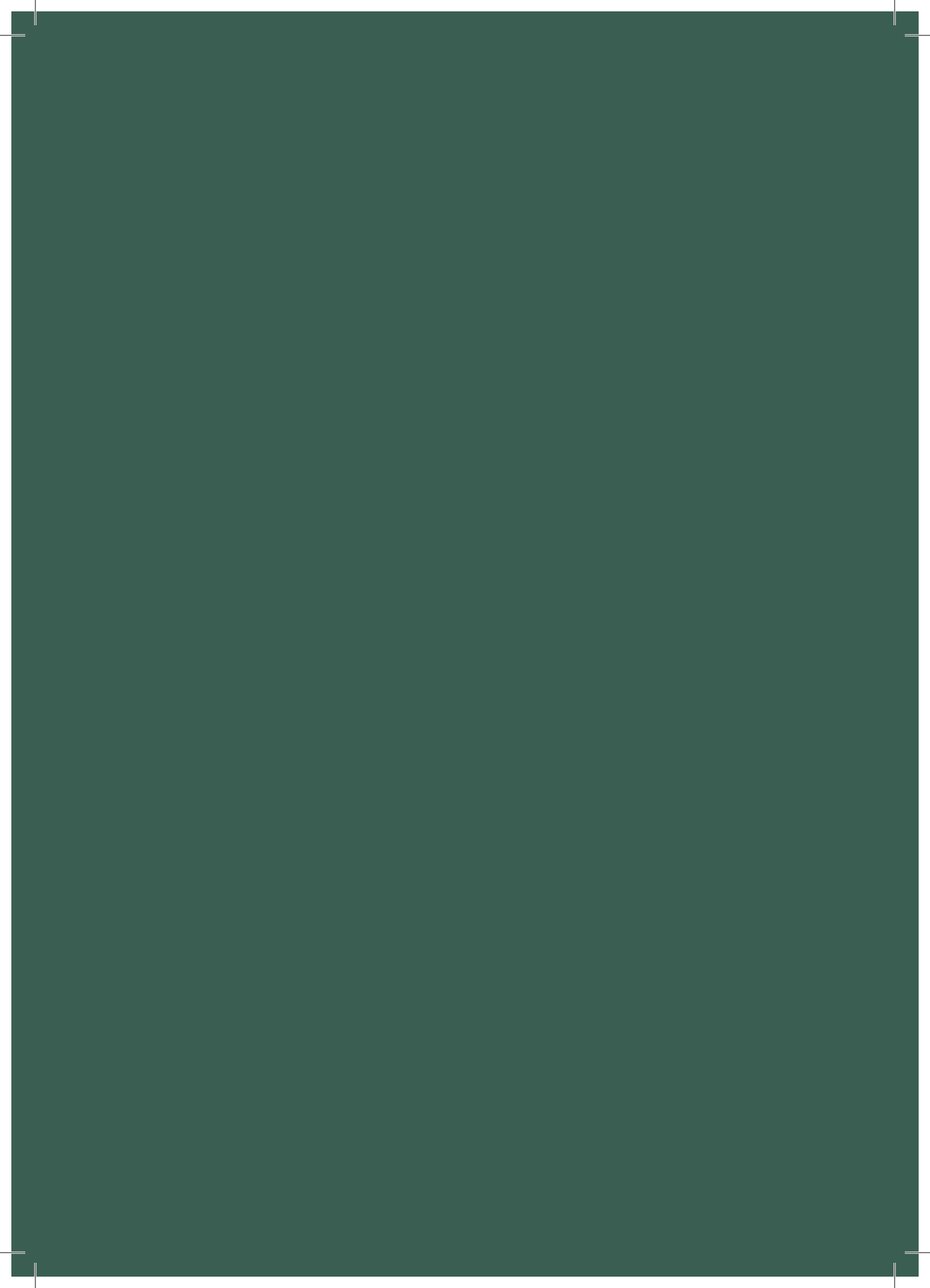
אילו לא הייתה תחב"צ כלל, היו החיילים מקבלים החזר נסיעות, אך במצב הנוכחי, על אף שהתחב"צ לא רלוונטית עבורם, חיילים במשגב לא מקבלים החזר והנטל נופל על ההורים.

חיילים לא מקבלים החזרי נסיעות כי "יש תחב"צ", אך חוסר יעילותה גוררת הוצאות נוספות

אזורי הזדמנות

תשתיות – רתימת משאבי הקהילה

"ניסיון אקונומי ארבעה ולפסביר ארבע
אג המצב ולקבל פחזריוס... אבא אמי
יש זמן ארבעסק בי... יג לא
פושן... אבא יג המצב"
גושבג

טופוגרפיה ותשתיות

עד כמה פני השטח ופעולות תכנוניות
שבוצעו לאורך השנים,
משפיעים על יכולת ההגעה
ממקום למקום בנוחות וביעילות

אזורי המסחר המרכזיים של מרחב
אשכול בית הכרם נמצאים בכרמיאל.
'מתחם ביג' ו'קניון חוצות כרמיאל'
מושכים אליהם צרכנים רבים התורמים
להיווצרות עומסי תנועה ופקקים
במיוחד בשעות אחה"צ.

עומסי תנועה בכרמיאל בשל ריכוזיות אזורי מסחר

אזורי הזדמנות

תשתיות – מידע – חלופות

"יש מעט מקומות בכרמיאל שהם
אזורי מסחר מוקנים, ככה שלא
באנשים מהאזור משיעים להם
מקומות מאוד מצומצם, וזה יוצר
פקקים מטורפים."
גושב

"אמיד אחרי פקנינג בקיבוץ אני יושב
על ספסל וממגן להפקק יעבדו.
אני אני משיע פביג קרג יוג
מאחרי אבל לא חוצר ערבני אחרי
לעמדג בקקקיס."
גושב

היעדר מקומות חניה מסודרים להורדת תלמידים בסמוך לבתי הספר בעיר, מאלצים את ההורים להוריד ילדיהם באמצע הכביש, ובכך יוצרים עומס תנועתי ברחבי העיר.

הורדת תלמידים באזורים לא מוגדרים, גורמת לעומסי תנועה כבדים

אזורי הזדמנות

תשתיות – צמצום התלות בהורים –

רתימת משאבי הקהילה

“אין פירוש נקודת עצירה ליד בית
הספר והורים פשוט עוזרים
להוריד את ילדיהם באמצע הכביש,
זה יוצר תקק אדום.”
גושב

מורי הנהיגה באשכול נמנעים מאיסוף תלמידים מישובי משגב, מחשש להפסיד זמן בהגעה וחזרה לכרמיאל הכרוכה בעמידה בפקקים, ומלימוד באזורים בעלי טופוגרפיה מאתגרת לתלמידים.

רוב תלמידי האשכול, לרבות התושבים הערבים נאלצים להגיע וללמוד בכרמיאל עצמה, שהפכה לעיר הנהיגה של האזור, דבר היוצר עומס רב ופקקים המהווים מטרד ליתר הנהגים.

ריכוז כל לימודי הנהיגה של האשכול בכרמיאל, גורם לעומסי תנועה כבדים

אזורי הזדמנות

תשתיות – אזורים חלופיים

”כל גאמידי פאזור אומדיק נפיש
כרמיאל, אל מורה נפיש לא
מסכים לאסוף ולפוריז גאמידיק
במשלח.”
גוש

בכרמיאל הפרדה מוחלטת בין הבתים לאזורי התעשייה, מסחר, השכלה ומקומות בילוי. בשכונות המרוחקות והחדשות בכרמיאל, דוגמת שכונת מכוש, יש מעט קווים, ואלו הקיימים מגיעים בתדירות לא גבוהה וכוללים מסלול ארוך ומייגע.

בהינתן חלופות כגון הליכה ברגל והסתייעות בבן משפחה ובמוניות, התחב"צ הופכת ללא רלוונטית עבורם.

פעמים רבות שמענו את הטענה: "20 דקות ברגל, לוקחות 40 דק' באוטובוס".

היצע דל של תחב"צ בשכונות מרוחקות, מציבה אותה כ"מוצא אחרון" עבור התושבים

אזורי הזדמנות

תשתיות – רתימת משאבי הקהילה – סנכרון

"בכרמיאל לפיכך מאוד קטנה לא פשוט
לאני אסגבה לעד באוטובוס בגוף
פעמי, מרחק לשלוש אדלריוס דק' פשוט, יק
כי אני שר בשכונת פחדלה."
גולבה

"אני צריכה לנסוע למרכז פעמי,
לקנייה או לקבל שירות יפואי ושי
סובל דיחוי אגאא עפ פעלי מג
אסגדי לו אסויע לי, אפ שי דחול
אזמין מוניג פעלוג של 5 לקניס
לנסיעה בגוף פעמי."
גולבה

במקטע נסיעה במונית ברחבי כרמיאל
נהוג תשלום אחיד של 20-25 ש"ח
הנתפש כנוח יחסית בעיני התושבים.
עם זאת, בעידן שבו תשלומים על
שירותים הפכו לדיגיטליים והזמנת
מונית הפכה למאוד נגישה, בכרמיאל
אין עדיין ממשק דיגיטלי זמין דוגמת
גט טקסי. בכדי להזמין מונית תושבי
כרמיאל צריכים להתקשר היום לתחנת
המוניות ולעיתים אף מספר פעמים.
בלא מעט מקרים נאלצים לעצור עם
נהג המונית כדי למשוך כסף עבור
תשלום על הנסיעה.

הזמנת מוניות לא עברה לעולם הדיגיטלי ונתפשת כמסורבלת וגוזלת זמן

אזורי הזדמנות

תמריצים – נגישות

"ככל שזר האול"יש שיש טקסי זמין
לשימוש, אהל לא הכרמיאל. שיש
טקסי ניהול יוג נוח ונוגן לק מענה
מהיר ומה שיש שללא צריק אפיוג עם
מזומן הכיס."
גושב

"פיוס אני משימנה מוניג בטלפון
וכמעט גמיד צריכה קדיק לעצור
קדיק אפוציאל אהם כסל במקום
לשלם קדושיטל, שיש מענה מאוד
אג הפניסעה."
גושב

תרבות פנאי דלה הנובעת משילוב בין היעדר תחבורה והיעדר מרחבים מתאימים

היעדר מרחבים מתאימים -

1. בהיעדר שטחים ציבוריים המאפשרים מפגשים ספונטניים, תושבים מבוגרים נשארים בביתם בבדידותם.

2. הכביש הראשי בישוב מהווה ציר תנועה של כל המשתמשים במרחב והופך לאזור למפגש חברתי המגלם בתוכו הווית חיים חברתית שלמה.

3. בשל היעדר תשתית לרכיבה על אופניים לצרכי ניידות וגם לצרכי פנאי, רבים מהתושבים נוסעים בסופי שבוע לרכב על אופניים בכרמיאל.

היעדר תחבורה מתאימה - תושבים נמנעים מבילויים בזמנם הפנוי מכיוון שהתחב"צ אינה מגיעה למקומות הבילוי הרצויים ובזמנים המתאימים, בעיקר בשעות הלילה ובסופ"ש.

אזורי הזדמנות

תשתיות – מידע – סנכרון

"פויגי רוז'ה לאנג'ן עם חברי קבוצת
פאז'ה ס'ורטיביג, אבא אין מקום נוח
לכך - פרוחוב צ'ה, פאדוכה לא א'נויה"
גוש'ה צ'ערה

"אני לוקח'ג אג פנכדיס שלי ל'אוק
בכרמיאל כדי ליוכלו לרכב על אוק'נויה
בקט'חה."
גוש'ה ווג'קה

"דיי אל א'ס'ה, מ'ש'ד אל כרוס וק'ענה
ק'לוקיס ז'ה אל ז'ה במ'ש'חוח
וק'עס'קיס. אני לא יכול א'פ'יע ל'שם
ב'ג'מה צ' ו'רוק'ק א'ק'ח'ג ו'כה."
גוש'ה מ'ב'ש'י

בישובים הערביים קיימת מצוקת חניה שבעקבותיה תושבים חונים באופן לא חוקי ומייצרים הפרעות לתנועה, דוגמת חניות כפולות וחניה על המדרכות החוסמת אותן למעבר הולכי רגל. מצב זה בעייתי במיוחד לתושבים בעלי מוגבלויות.

משאב החניה נתפש כיקר ערך עד כדי ויתור על שטחי מגורים לטובת שטחי חניה.

חוסר הנגישות לעסקים בכפר יוצר הפסד כפול, מחד מעמיס עוד רכבים ומאידך מוציא כספים שיכולים היו לשפר את החוסן הכלכלי של הישוב.

מחסור במקומות חניה משבשת את חיי היישוב

אזורי הזדמנות

תשתיות – אכיפה – נגישות –

חינוך ורתימת משאב הקהילה

פיוסג בניין עגק בשלביז אבנוג אי
ולאחי חניפה.
גולב

אני לא יכולה להיכנס למאפיוג
וסופיוס כאן.
גולבג עס מושבלוג ניידיג

הצפיפות הגוברת וגידול האוכלוסייה הוביל להתרחבות בלתי פורמלית של היישוב מזרחה ומערבה על חשבון אדמות חקלאיות פרטיות. ללא תשתיות וכבישים, אין יכולת מעבר והנגשה של התחב"צ לאזורים אלה. בחודשי החורף, הגשמים מביאים אתם הצפות וכשלים בניקוז המקשים ומסכנים מעבר הולכי רגל וכלי רכב.

קשיי מעבר ברגל
וברכב בגלל העדר
פתרון פורמלי
שהוביל לעובדות
בשטח ולחיים ללא
תשתית

אזורי הזדמנות

תשתיות – אכיפה – נגישות

“יש לנו שקי חול מוכנים לחורף,
לכישוף פה פה. נוכל לזכור
מהביג אקנינג”
גושא ווגיק

“מה פס רוצים שנעשה? אנחנו רוצים
לשור איד פמשחה שלנו ואין מקום
בגוק פכח. לאן נק?”
גושא מש'ד אל כרז

- במג'ד אל כרום למשל, בשעות הבוקר, שני אוטובוסי הסעות התלמידים מתמלאים כבר בתחנות הראשונות, ולא נותנות מענה לכלל התלמידים.
- ההגעה לקריית החינוך כרוכה בעמידה בפקק תנועה, הנובע משילוב בין:
1. הסעה של כל הורה את ילדו ברכב פרטי במקום בהסעות מאורגנות
 2. מיקום צידי של קריית החינוך מצריך מעבר לאורך כל היישוב
 3. כביש גישה יחיד וצר

הורים המסיעים את ילדיהם לביה"ס יוצרים עומסי תנועה בשעות הבוקר, בגלל שהסעות התלמידים לא נותנות מענה לכולם

אזורי הזדמנות

תשתיות – רתימת משאבי הקהילה

"בין 7:30 ל-8:00 הישוב מצוי לרוב יומיים בבג'טו חייב בגינת הפסדה, ופאוטובוס עבר והמליק בלי לעזור כי היה כבר מלא. הוא נגקלירפ אלוי ופויג צריכה להסיע אוג'פ."

גושב

50

בכפרים הערבים גוברת תחושת
הקיפוח בנוגע לכך שהתחבורה
הציבורית לא מספיקה עבורם.
מבחינתם קודם ידאגו לכרמיאל,
לישובי משגב היהודיים ורק בסוף
ידאגו להם, מה שמוביל לתחושת
ייאוש ותסכול בנוגע לתחב"צ בסביבה
שלהם.

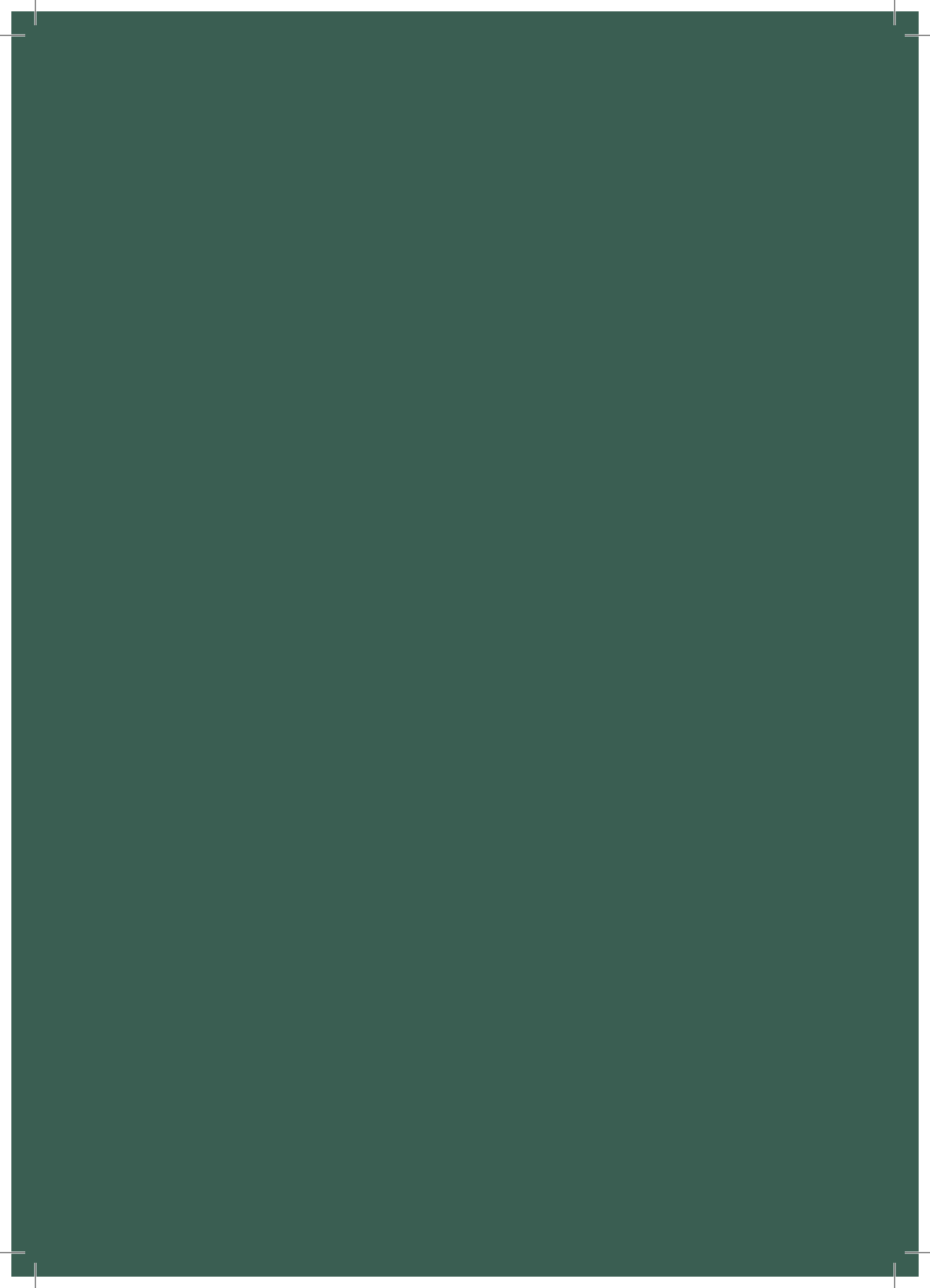
ניידות בעייתית
בין הישובים
הערביים
הסמוכים,
מעוררת תחושת
קיפוח מול
ישובים יהודיים,
ביחס להקצאת
משאבי תחבורה

אזורי הזדמנות

תשתיות – נגישות – מידע

“לא פשוט לבין דור אל אסד,
משד אל כרוס וקנע, שפא כאלט
ישוב אחד, אין גמבורה ציבורית
פנימיג בישובים פיבודים זב
בחיים לא פוה קורה, אני מבטיח
לכפ.”

גושק

ימי הקורונה

מצב של חוסר ודאות ופרסום
הגבלות תנועה דורשים
התאמה מיידית למציאות משתנה

כשחלק גדול מהאוכלוסייה נדרשת לעבוד או ללמוד מהבית, המרחב הביתי הופך למשרד, לסטודיו או לכיתה, ולפעמים לכל אלו בו זמנית. מצב זה, מאפשר לא רק לעובדים ולתלמידים, אלא גם למעסיקים ולמורים, להתנסות בעבודה מרחוק ולהבין שמרחב העבודה בבית יכול להפוך למשאב המאפשר קיום שגרת עבודה.

גמישות מצד מעסיקים ומורים בנוגע להמשך עבודה מרחוק גם בימים שלאחר הקורונה, תקל על התנועה בכבישים בעיקר בשעות העומס.

עבודה מרחוק כשגרה בהתהוות

אזורי הזדמנות

תשתיות – משאבי קהילה

“אני רגילה לעבוד מהבית, אני
מקווה לעכשיו מנהלים יגנו לעובדים
שלאם לעבוד יוגב מהבית ולתנועה
כי גפיה פחות פקוקה בקוץ
ואחר”
גושבר

הסעות מאורגנות לעובדים חיוניים

בימים אלו כוח העבודה בתחומים מסוימים נותר חיוני מאוד למשק. עבור רבים מהעובדים החיוניים באשכול החלו מקומות העבודה לספק הסעות עובדים מאורגנות מנקודות ציון מרכזיות ליד הבית עד למקום העבודה, המאפשרת הגעה בזמן ומייתרות את הצורך של עובדים בהתניידות ברכב או בתחב"צ, מצב הנתפס בעיני העובדים כרצוי ומבורך.

שת"פ בין מעסיקים למועצות באשכול בנוגע להמשך תפעול מערך היסעים גם בימים שלאחר הקורונה, יקל על התנועה בכבישים בעיקר בשעות העומס ויקל על עובדים אשר מתקשים עם נסיעה בתחב"צ בימים כתיקונם.

אזורי הזדמנות

תשתיות – סנכרון

”כל יום פויג מסיע אג אשג או
אגמג אוטובוס לעובד קעס
בלעפ או עד לעבודת קומה”פ.
עכשיו בימן הקוונת יש לה הסעפ
מחוד איישוב עד לעבודת גפ נפדו.”
גושק מבושז

החשש מבדידות שהביאה איתה תקופת הקורונה אילצה את כולנו להשתמש באמצעים דיגיטליים בכדי לשמור על קשרים משפחתיים וחברתיים. האתגר הגדול היה עבור האוכלוסייה המבוגרת שנחשבת למאותגרת דיגיטלית, שעבור רבים ממנה נפרץ לראשונה החסם הטכנולוגי עם השימוש באפליקציות תקשורת מרחוק.

הכוונה ולמידה נכונה מצד גורם במועצה יכול יותר מבעבר לסייע להם להשתמש בכלים טכנולוגיים נוספים, כגון שימוש באפליקציה להזמנת קווי אוטובוס ומוניות, ביום שלאחר תקופת הקורונה ולשמש כאמצעי משלים למניעת בדידות בקרב מבוגרים.

דיגיטל כאמצעי להפגת בדידות

אזורי הזדמנות

חינוך – מינוף מצב קיים

”מי שפיפ דוישיטאלי נעלם עכשיו
יוג דוישיטאלי, ומי שלא אפגמט
כאל דוישיטאלי, פיוס עס פשעשוע
אלדזיס ולנכדזיס, כפר אין לו ברירה.”
גושק

גלריית פרסונות

שירי שטרית

"אמא בשלט רחוק"
46 בת
תובל

סאמר חנא

"חי בפקקים"
36 בן
ראמה

נדין בדראן

"מתניידת בין הטיפות"
22 בת
בענה

עלי מנסור

"אני והחבר'ה"
15 בן
מגד אל כרום

אתי מנשה

"אין היגיון בשיגעון"
62 בת
כרמיאל

יפה שולמן

"משגבניקית גאה"
77 בת
מורן

ארתור שוורץ

"חושש מהמחר"
בן 63
טל אל

מונא חטיב

"לא מוותרת לעצמי"
בת 52
דיר אל אסד

רן ברשצקי

"מחפש את הדרך"
בן 17
כרמיאל

סלים מטר

"חי עם האבסורד"
בן 39
נחף

מיקה פלד

"הטרמפיסטית"
בת 16.5
יובלים

אבנר שמואלי

"חי בג'אגלינג"
בן 48
כרמיאל

whiteboard.co.il | 512004 רחוב לה"י 27, בני ברק | office@whiteboard.co.il | 03-5748277